

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

77. évfolyam, 185. szám
1987. augusztus 7., péntek

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Változtatási kényszereink

Illúzióinkkal való leszámolás korát éljük most már jó néhány esztendeje. Kezdjük azzal, hogy valamikor a vas és acél országa szertettünk volna lenni mindenáron. Nem sikerült. No nemcsak azért, mert mi rontottuk el valahol a dolgot, hanem azért sem, mert a világ nem hagyta, nem akarta. Éveken át hasonló illúziókba ringattuk magunkat, amikor azt hittük gazdasági bajaink mindössze átmeneti tünetek, felszínes simítgatásokkal sikerül visszazökkenteni a régi kerékvágásba gazdaságunkat. Még jó két esztendővel ezelőtt is, amikor a várt növekedés egyik napról a másikra elmaradt, élesen jelentkezett a külkereskedelmi hiány, akkor is biztunk benne, a megtorpanás csak átmeneti. Ez is egyik illúzió volt a sok közül. Hiába okoskodtunk úgy, hogy „ráségítő” intézkedésekkel, szigorúbb munkafegyelemmel maguktól megváltoznak a dolgok. Jött a következő esztendő, s kiderült a bajok még jobban összesűrűsödtek. Egyértelművé vált, hogy a csökkenő hatékonyságú termelés és a dinamikus növekvő fogyasztás versenyfutása tovább már tarthatatlan.

Minek is tagadnánk, néhány esztendeig még elvic-kélhetnénk úgy, ahogy vagyunk. Hiszen hosszú éveken át hatásos megoldásnak tűnt, hogy gazdasági szerkezetünkkel adódó problémáinkat, hiányainkat külső forrásokból egyenlítsük ki. Csakhogy a világ is nagyot változott mostanában. Ma már nem tolonganak határainknál a külföldi hitelezők, hogy felesleges pénzüket nálunk fektessék be. Egyre inkább garanciákat kérnek, programokat várnak tőlünk — tudni szeretnék, mire költjük a kölcsön vett forintokat. Az életszínvonal megőrzése azonban nem avat hitelképesség bennünket. (Legfeljebb csak azon sajnálkozhatunk, milyen kár, hogy nyolc-tíz évvel ezelőtt még „puhább” feltételek uralkodtak a nemzetközi pénzpiacra!)

Kényszer tehát a változtatás szándéka, ha talpon akarunk maradni, ha öt-tíz év múlva is megfelelő életszínvonalat szeretnénk magunk előtt tudni, akkor ma kell — áldozatok árán is — változtatnunk. Ha mindezt tudjuk, sőt a megoldás útjait is látjuk már, vajon miért nem cselekszünk a megszokottnál gyorsabban? — méltatlankodnak sokan. Azon ugyanis aligha lehet vitatkozni, hogy gazdaságunk szerkezetét át kell formálni, életképesebbé, hatékonyabbá kell tenni. Azon sem érdemes vitatkozni, hogy be kell kapcsolódnunk egy jócskán előttünk járó világi hierarchiába, s megpróbálni megkeresni a helyünket ebben a struktúrában. Ehhez azonban legelőször itthoni dolgainkat kell megváltoztatni. Ez lesz a legnehezebb, mert igaz csak sok áldozattal jár. A fogyasztás visszafogása, az életszínvonal csökkenése azonban olyan tünetek, ame-

lyek azt jelzik, ha akarjuk, ha nem változtatnunk kell, mégpedig gyorsan. Átmenetileg ugyan hozhat némi eredményt a nadrágszűj szorító takarékoskodás, de hosszú távon csak gazdaságunk jövedelemtermelő képességének fokozása lehet a cél.

Kapolyi László ipari miniszter az elmúlt héten Budapesten tartott sajtótájékoztatóján mondta: „Feltűnő, hogy az iparszeret, a gazdaságunk ott jelenik meg először, ahol valamit meg akarunk szüntetni, és nem ott, ahol látványosak a sikerek.” Lehet, hogy a „rágaszkodás” sok esetben inkább a kényelem, a nehézségek elől való kibúvás motiválja? Egy biztos, a munkához való alkotmányos jogot már nem sokáig értelmezhetjük munkahelyhez való jogként, akkor sem, ha ez néhány ezer ember számára kellemetlen, kényelmetlen. Tarthatatlan ugyanis az az állapot, hogy nemzeti jövedelmünket rendre-módrá megcsapoljuk azzal, hogy egyes vállalatokat, sőt egész iparágakat eltartsunk, abból a pénzből, amit a jól gazdálkodók fizetnek be az államkasszába. Ezt a módszert már csak azért sem folytathatjuk sokáig, mert ilyen befizetési kötelezettségek mellett néhány év alatt technikai, technológiai leépülés, következik be, s akkor...

A gyors változtatás szándéka motiválta azt a programot is, amely iparunk szerkezetének átalakítását tűzte ki célul, s amely szervesen kapcsolódik a társadalmi-gazdasági kibontakozás programjához. Az új elképzeléseket az elmúlt hónapokban számtalan szakmai, érdekképviseleti és tudományos fórum megvitatta. Hogy mi az elképzelések lényege? Az elkövetkező néhány évben azt kellene elérnünk, hogy a kitermelődés alapanyag gyártó ágazatok fejlesztése helyett, a nemzetközi piacon sokkal életképesebb feldolgozó ipari ágazatok kerüljenek túlsúlyba gazdasági szerkezetünkben. Legalább hetven százalékos részesedési arányt jelöltek meg a program kidolgozói. Ezt azonban leg hamarabb csak a kilencvenes évek végére érhetjük el. És addig? Addig sem várhatunk tetlenül. A piacorientált fejlődést, a világpiachoz való rugalmasabb alkalmazkodást már most meg kell kezdenünk. A minőség, a hatékonyság és a termelékenység gyors javítása olyan célok, amelyek már ma, egy változó, fejlődő gazdasági szerkezetben is megvalósíthatók.

Hosszú távon pedig olyan homogén és egyszerű közgazdasági értékrendet kellene teremtenünk, ami a világ szemével képes szelektálni: azaz a jókat a mainál lényegesen kedvezőbb helyzetbe hozza, a rosszul gazdálkodókat pedig egyszerűen lehetetlenné teszi. Külföldi partnereink ugyanis nem hajlandók megfizetni a mi gyengeségünk, tehetetlenségünk árát. Eppen ezért a program lényeges eleme

a költségérzékenység további fokozása, az erre a szemléletre rászorító szabályozás.

Egységes piacot kell teremtenünk a jövőben. A természetben nem lehet ugyanis szempont az, hogy idehaza, vagy külföldön akarjuk-e értékesíteni a portékát. Ehhez persze a mainál egy sokkal jobban működő export érdekeltiségi rendszert kell kidolgoznunk. Ma még aligha várható el, hogy a vállalatok fokozzák exporttevékenységüket azokon a területeken, ahol cserébe még részben sem kapják meg az importból való fejlesztés, behozatal lehetőségét. Az import visszafogása ugyanakkor békítja, lassítja a technikai megújulást, a termelés zökkenőmentességét. Túl sokáig nem lehet tehát cél ez, sokkal inkább az export, elsősorban a tőkés export növelése hozhat csak eredményt.

A vállalkozói szellem nagyobb megbecsülésére, ösztönzésére is szeretne biztatni a program. Egy új, belső vállalkozási forma megjelenését javasolják a program készítői, ezzel szeretnék garantálni azt, hogy a reformfolyamat nem áll meg a gyár, a műhelyek ajtajában. Különösen az úgynevezett autonóm munkacsoportok bevezetését tartják indokoltnak. Ezek a kis közösségek a technikai adottságok figyelembe vételével határozzák meg létszámukat. Szó van arról is, hogy a szocialista brigádok versenyvállalásait is közelítsék az ilyen jellegű vállalkozásokhoz.

Összességében nem újgázan ez az elképzelés. Több éve halljuk, ismétéljük magunk is a piacorientált fejlődés szükségességét. Hogy a most kitűzött célokból végül is mi valósul majd meg? Helytelen lenne a társadalmi-gazdasági környezetből kiszakítva önmagában minősíteni egy elképzelést. Minden bizonnyal annyival juthatunk majd előre, amennyihez erőnk, energiánk lesz majd. Kár lenne tagadni, kemény áldozatoktól sem mentes változtatások esztendei elé nézünk. A jövőnk kényszerít rá!

Rafai Gábor

Újabb trólvonalat építenek

Újabb trólvonal kiépítésének előkészületei folynak a Szegedi Közlekedési Vállalatnál. A tervezett új járat Felsővárost és az Odessza lakótelepet köti majd össze a Lugos utca, Szilléri sugárút, új hid, Odessza körút. Csanádi utca útvonalon. A vállalatnál úgy tervezik, hogy jövőre forgalomba állhatnak a trólik — meg is rendeltek már a koccsikat.

Az előkészítéshez tartozik az újszegedi szakasz áramellátásának biztosítása. Mivel az 5-ös vonal újszegedi ágán a koccsik távkábel nélkül, úgynevezett munkavezetéseken kapnak áramot a Zrínyi utcai átalakítóból, s ennek kapacitását már nem

Nemzetközi tanfolyam

Nemzetközi továbbképző tanfolyam kezdődött csütörtökön a Magyar Tudományos Akadémia Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetében. Szentágothaj János akadémikus nyitotta meg a tíznapos kurzust, amelyet az Európai Tudományos Alapítvány és a Magyar Tudományos Akadémia Neurobiológiai Kutató Laboratórium rendezett, immár másodizben országunkban. Ez alkalommal is a világ neves agykutatói ismertetik az Európa sok országából és Izraelből érkezett fiatal kutatókkal az idegrendszer szerkezet-kutatás legújabb módszereit, eszközeit.

A tanfolyam hallgatói és előadói részt vesznek az agykutatók vilá kongresszusán, amelyet augusztus 16. és 21. között tartanak a Budapesti Kongresszusi Központban. (MTI)

A kormány és a SZOT vezetőinek munkamegbeszélése

Csütörtökön a Szakszervezetek Országos Tanácsa székházában Grósz Károlynak, a Minisztertanács elnökének és Gáspár Sándornak, a SZOT elnökének, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjainak vezetésével a kormány és a SZOT képviselői munkamegbeszélést tartottak. A tanácskozáson áttekintették az adóreform előkészítésének munkálatait, és megvitatták a szakszervezeteknek a dolgozók széles köréből szerzett észrevételeit, javaslatait. A SZOT és a kormány vezetői úgy ítélik meg, hogy az adóreformra vonatkozó törvénytervezet alkalmas arra, hogy az Országgyűlés elé kerüljön.

A továbbiakban a kormány és a SZOT vezetői véleményét cserélték az 1988. évi népgazdasági terv kidolgozásának fő irányjáról. Egyetértettek abban, hogy a jövő évi terv megalapozása jelentős mértékben függ az idei év második felének gazdasági eredményeitől. Ezért felkérlik a dolgozókollektívákat, a szocialista brigádokat, a gazdasági vezetőket és a szakszervezeti aktivistákat, hogy tegyenek meg mindent az 1987. évi munkahelyi feladatok sikeres teljesítése érdekében.

A kormány és a szakszervezetek képviselői szükségesnek tartják, hogy a jövő évi terv keretei között megfelelő szociálpolitikai intézkedések történjenek. Az e körben hozandó döntésekre a kormány és a SZOT vezetőinek következő megbeszélésén térnek vissza. (MTI)

Bútorkereskedelmi ellenőrzések

Kedvezőtlen tapasztalatok

A kereskedelmi felügyelőségek az év első felében 34 állami és 46 szövetkezeti vállalat, 17 gyártó és öt magánkereskedő 172 üzletében és áruházában — immár visszatérően — vizsgálták a bútorertékesítés körülményeit. A figyelmet elsősorban a forgalomba hozott termékek minőségére összpontosították, ez ugyanis is évek óta a bútorkereskedelem legneuralgikusabb pontja.

A minőség-ellenőrzés tapasztalatai ezúttal sem kedvezőek: a megvizsgált 2 ezer 644 bútor mintegy harmada nem felelt meg az előírásoknak. A hibák jelentős része azonban a korábbiaktól eltérően nem a szállítási sérülésekből adódik, hanem a gyártás hiányosságaiból, elsősorban a technológiai fegyelem be nem tartásából. Feltűnő hiába egyebek között a bútorelemek pontatlan illesztése, a durva megmunkálás, a díszítő elemek felületlen elődolgítása, a kártpozított garnitúrák fémszerkezeteknek érdes, elődolgatlan felülete. Emellett továbbra is rontja a bútorok minőségét, hogy a kiskereskedelmi bútortár-hálózat alapterülete ki-

csak, s az áru mozgatási technológia sem kielégítő. A rossz raktározási körülmények, a szakszerűtlen árukezelés miatt ugyancsak jelentős a minőségi károsodás.

A kereskedelmi felügyelőségek ellenőrizték a garanciális bűtorjavítást végző vállalatok, szövetkezetek munkáját is. Megállapították, hogy a bejelentések száma az idén emelkedett, s ha kismértékben is, de nőtt azoknak a garanciális panaszoknak a száma, amelyeket a szervizek csak 60 napon túl orvosoltak. A szervizek döntő többségénél a javítási idő tartamával meghosszabbítják a garancialeveleket a jótállási időt.

Az előjegyzéses értékesítési rendszer a vizsgálatok tapasztalatai szerint megfelelő, viszont fokozatosan csökken azoknak az árucik-

Növekvő fagazdasági export

Az első felében tovább javultak a fagazdaság teljesítményei: 1986 azonos időszakához képest mintegy hét százalékkal nőtt a termelés értéke. Különösen figyelemre méltó, hogy mintegy harmadával több termék kelt el a tőkés piacon, mivel a fölkinált áru jelentős része a minőség és a használhatóság szempontjából egyaránt sokat javult az elmúlt időszakban. Beértek a korábban indított exportbővítő beruházások is, ily módon egyes termékek kivitele ugyanszerűen nőtt.

Egy sor újabb létesítmény javította a fagazdaság termelési lehetőségeit. Szigetváron mintegy 100 millió forintos költséggel bútorkalkatréz-gyártó üzemerteltek be, Szombathelyen pedig korszerűsítették a házgyári technológia felületkezelő gépeit, eszközeit. Al-

talában is korszerűsödött a termelés szerkezete; a korábbinál lényegesen több a kínálkozó magasabb felosztottságú áru aránya. Az akácot újszerűen dolgozzák fel, bútorelemek és kintűnő minőségű bútorkalkatrézeteket is gyártanak belőle. A bútorelemek előállítását szintén fejlesztették, több erdő- és fagazdaságban foglalkoznak gyártással.

Az export bővítését a választék gazdagodása is elősegítette: Az úgynevezett raklapokból — ezekre a szállításhoz van szükség — az első felében másfél milliót adtak külföldi értékesítésre, és a korábbinál nagyobb mennyiségben kelt el bútorkalkatréz a konvertibilis piacon. A parketta szintén keresett exporttermék lett, olyanmennyire, hogy a gazdaságokban bevezették a többműszakos termelést.